

คุยกับหมอภาษา

วินิจฉัยความสามารถทางการเขียนของลูกด้วยตนเอง

โดย ศิริวรรณ ฉายะเกษตริน

ศึกษานิเทศก์ สพท.กทม.๑

หัวหน้าโครงการหมอภาษาพัฒนาเยาวชน

สวัสดิ์คะท่านผู้อ่านไทยทาวน์ทุกท่านขอขอบคุณที่ท่านให้ความสนใจและร่วมด้วยช่วยกันอนุรักษ์รักษาภาษาไทยของเราไว้ด้วยวิธีการต่างๆ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล การช่วยกันฝึกอ่าน ฝึกเขียน ฝึกพูดภาษาไทยให้ถูกต้อง ชัดเจนนั้น นับว่าเป็นการรักษาภาษาอย่างหนึ่งที่ทุกคนสามารถทำได้ด้วยตนเอง คอลัมน์ “คุยกับหมอภาษา” ได้เผยแพร่ผ่านหนังสือพิมพ์และเวปไซด์ของไทยทาวน์มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ เป็นเวลา ๗ ปี มาแล้วอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเนื้อหาที่จะมีทั้งในลักษณะของบทความด้านการอนุรักษ์ภาษาไทยและศิลปวัฒนธรรม ชุดกิจกรรมการฝึกอ่าน ฝึกเขียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ซึ่งเพิ่งจะจบไปเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว และในสัปดาห์ต่อจากนี้ไป “คุยกับหมอภาษา” ก็จะนำเสนอ “ชุดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัว” ซึ่งเป็นเอกสารและซีดี การฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๑ ได้ร่วมดำเนินการกับศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิศาสตราจารย์ หม่อมหลวงจรรยา — ศาสตราจารย์ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์นพวงศ์ และสมาคมคนรักภาษาไทย

ซึ่งการที่จะได้เรียนรู้และฝึกทักษะการอ่านและการเขียนกับชุดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัว ขอทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ “ครูแม่สอนภาษา” ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยที่ผู้เขียนได้ริเริ่มคิดจัดดำเนินการขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการอ่าน การเขียนของนักเรียน ซึ่งมีความเป็นมา หลักการและเหตุผลดังต่อไปนี้

ครูแม่สอนภาษา : การเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัว

เนื่องในโอกาสวันภาษาไทยแห่งชาติ ปี๒๕๕๒ นี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต ๑ จับมือกับคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดสถาบันกวดวิชาภาษาไทยที่บ้าน พัฒนา “แม่” เป็นครูสอนพิเศษ สกัดไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๐๕ ลูกหยุดเรียนอยู่กับบ้านก็เรียน หนังสือได้ เสริมครอบครัวอบอุ่น เพลิดเพลินhardt

ห้วงค์กรจับมือกันร่วมหุ้นเป็นเบญจภาคี ระดมทุนเปิดยุทธการแก้ปัญหาการอ่าน การเขียนภาษาแม่ของเด็กไทย ร่วมด้วยศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรุงเทพมหานครซึ่งตั้งอยู่ที่โรงเรียนราชวินิต มัธยม มูลนิธิศาสตราจารย์หม่อมหลวงจิราวุธ — ศาสตราจารย์ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์และสมาคมคนรักภาษาไทย

ในสภาพสังคมปัจจุบันที่เราจะเห็น พ่อ แม่ ขับรดพาลูกเล็ก ๆ ราวระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ไปเรียนพิเศษที่สถาบันกวดวิชาต่าง ๆ ตามกระแสความนิยม บางแห่งแออัดยัดเยียดกลายเป็น แหล่งแพร่เชื้อโรคต่าง ๆ โดยเฉพาะโรคหวัด คงจะดีไม่น้อยถ้าแม่สามารถสอนพิเศษให้ลูกได้เองที่บ้าน โดยไม่ต้องไปเผชิญกับโรคนอกบ้าน อนึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองยุคนี้ก็มีความรู้และมีศักยภาพสูง สามารถ ช่วยครูในการพัฒนาการเรียนของลูกได้ การจัดโอกาสให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการ การเรียนรู้ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหาวิกฤติการอ่าน การเขียนภาษาแม่ของเด็กไทย

“ครูแม่สอนภาษา” คือแม่ที่ทำหน้าที่เป็นครูสอนภาษา ไม่ได้หมายถึงแม่ที่สอนภาษาให้ลูกตามหน้าที่แม่ ซึ่งถือว่าเป็นครูคนแรกของลูกอยู่แล้ว แต่หมายถึงแม่ที่ได้รับการพัฒนาความรู้ในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของลูกและได้รับการเติมเต็มในด้านจิตวิทยาการถ่ายทอดความรู้ เทคนิควิธีการสอนภาษาที่ถูกต้อง มีบทบาทเป็นผู้ช่วยครูในการแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะ การใช้ภาษาไทยของลูก ทำหน้าที่เป็น “ครูแม่สอนภาษา” อยู่ที่

บ้านอีกแรงหนึ่ง ซึ่งจะเป็นพลังเสริม ที่สำคัญ เพราะนอกจากจะช่วยสอนความรู้ ช่วยฝึกทักษะทางภาษา ช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้แล้ว ความรักความใกล้ชิด ความเอาใจใส่ต่อกันของแม่และคนในครอบครัว จะช่วยให้เด็กมีความสุขและมีพัฒนาการทุกด้านอย่างเต็มที่ ซึ่งนับว่าได้ผลทั้งด้านวิชาการตามวัตถุประสงค์แล้ว ยังมีผลพลอยได้ในด้านความสัมพันธ์ทางครอบครัว สุขภาพจิต ความฉลาดทางอารมณ์ ความอบอุ่นใกล้ชิดได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความรู้สึกรู้คิดและค่านิยมอันดีงามจากแม่สู่ลูก ไปในตัว นับว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและเป็นคุณภาพการต่อวงการศึกษากลับมาเป็นอย่างดี

อนึ่งเรื่องการแก้ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของเด็กไทยนั้น จากการสำรวจปัญหาการเรียนการสอน การเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และ ๓ ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ พบว่าด้านการอ่านมีปัญหาดังต่อไปนี้ จำรูปและเสียงสระไม่ถูกต้อง อ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราไม่ถูกต้อง อ่านประสมคำไม่ได้ อ่านคำพ้องรูปไม่ถูกต้อง อ่านคำ ที่มีอักษรควบ อักษรนำไม่ถูกต้อง อ่านจับใจความไม่ได้ แบ่งวรรคตอนไม่เหมาะสม อ่านคู่ตัว อ่านตก อ่านซ้ำ อ่านสลับคำ อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน อ่านซ้ำ อ่านไม่คล่องผันวรรณยุกต์ไม่ถูกต้องและไม่มีสมาธิในการอ่าน ฯลฯ ส่วนปัญหาการเรียนพบว่านักเรียนมีปัญหา ดังนี้ เขียนคำที่มีสระเปลี่ยนรูปไม่ถูกต้อง เขียนคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศไม่ถูกต้อง ใ้สระวรรณยุกต์กำกับไม่ตรงกับเสียงอ่านเขียนคำที่มีสระลดรูปไม่ถูกต้อง เขียนคำที่มีตัวการันต์ไม่ถูกต้อง เขียนคำพ้องเสียงไม่ถูกต้อง เขียนคำที่ประหรือไม่ประวิสรรชนีย์ไม่ถูกต้อง เขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราไม่ถูกต้อง เขียนสะกดคำไม่ถูกต้องตามอักษรวิธี เขียนประสมคำไม่ได้ เขียนคำที่มีอักษรควบ อักษรนำไม่ถูกต้อง เขียนเรียบเรียงถ้อยคำเป็นเรื่องราวไม่ได้ วางตำแหน่งสระและวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง เขียนฉีกคำ เขียนซ้ำ เขียนไม่คล่อง เขียนลายมือห้วนไม่เป็นตัว ฯลฯ

ปัญหาเหล่านี้ครูผู้สอนและพ่อแม่ควรให้ความสนใจ เพราะเป็นข้อมูลที่จะช่วยวินิจฉัยถึงสาเหตุของปัญหาการเรียน การเขียนและสามารถแก้ไขได้ตรงกับสาเหตุของปัญหานั้น ๆ ในโครงการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัวนี้ เราจะอบรมพ่อแม่ให้รู้ว่าลูกเรียนอะไรบ้างที่โรงเรียนและลูกเรียนเป็นอย่างไรบ้างและพ่อแม่จะช่วยลูกได้อย่างไรบ้าง เราจะมีเครื่องมือสำหรับช่วยให้ท่านสามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการอ่าน การเขียนของลูกหลานท่านได้ด้วยตนเองโดยวิธีง่าย ๆ สามารถประเมินทักษะการอ่าน การเขียนของลูก วินิจฉัยปัญหาและวางแผนแก้ปัญหาของลูกได้เอง สามารถให้คำปรึกษาแก่ลูกและให้ข้อมูลป้อนกลับไปยังครูผู้สอนที่โรงเรียน สื่อสารโต้ตอบกัน โดยจะมี “สมุดบันทึกลูกรัก” เป็นสื่อกลางการสื่อสารระหว่าง “ครูที่โรงเรียน” กับ “ครูแม่ที่บ้าน” ซึ่งจะทำงานร่วมกันตลอดทั้งกระบวนการอย่างใกล้ชิด หากผู้ปกครองท่านใดสนใจจะสมัครเป็น “ครูแม่สอนภาษา” ติดต่อ ขอใบสมัครได้ที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ และศูนย์พัฒนากลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย

กรุงเทพมหานคร โทร ๐๒ – ๓๕๔๔๕๖๐ และ ๐๒ – ๓๕๔๔๕๗๓ ทุกวันเวลาราชการ ซึ่งจะมีกำหนดจัดอบรม “ครูแม่สอนภาษา” ในเดือนกันยายน ๒๕๕๒ นี้

ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ของคนไทย ฉะนั้นการให้แม่สอนภาษาแก่ลูก จึงเป็นเรื่องที่เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติอยู่แล้วและยังมีกระบวนการพัฒนาแม่ให้เป็นครูสอนภาษาที่มีหลักวิชา มีจิตวิทยา มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด สามารถวินิจฉัยปัญหา และแก้ปัญหาของลูกได้เอง และยังมีคำพูด สีน้า แหวตาและรอยยิ้มที่เปี่ยมไปด้วยความรัก ความเอื้ออาทร เป็นกำลังใจให้แก่ลูกได้เสมอ “ครูแม่สอนภาษา” จึงเป็นอีกความหวังหนึ่งที่จะช่วยให้นโยบายการปลอดเด็กอ่านหนังสือ ไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใกล้ความจริงขึ้นมา และเป็นที่น่ายินดีที่ครูภาษาไทยก็ได้ “คู่สัญญา” หรือ “หุ้นส่วน” ที่มีประสิทธิภาพในการร่วมพัฒนาการเรียนรู้อาษาไทยด้วยอีกแรงหนึ่ง

ถ้าสนใจว่า “ครูแม่สอนภาษา” จะมีความเป็นไปได้แค่ไหน อย่งไรนั้น ขอเชิญท่านไปพิสูจน์ด้วยตนเองได้ที่ห้องประชุมคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานสัปดาห์เชิดชูค่าภาษาไทยเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๒๗ – ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ รับคู่มือครูแม่และ ซี.ดี. แบบประเมินพร้อมชุดฝึกแก้ปัญหาการอ่านการเขียน ฟังการอภิปรายนำเสนอผลงานของ “ครูภาษาไทยหัวใจพัฒนา” ชมนิทรรศการการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยและใช้บริการคลินิกหมอภาษาได้ฟรีทุกรายการ